

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารและครู ดังปรากฏในตารางที่ 4 - 5

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน) ดังปรากฏใน
ตารางที่ 6 - 13

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามครู) ดังปรากฏในตารางที่ 14 - 18

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล ดังปรากฏในตารางที่ 19 - 20

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ตอนที่ 6 ผลการสังเกตการสอนของครู ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทาง
การศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล ดังปรากฏในตารางที่ 21 - 24

คุรุราษฎร์วิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนและครู

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	52	51.00
หญิง	50	49.00
อายุ		
21 - 30 ปี	-	-
31 - 40 ปี	9	8.80
41 - 50 ปี	43	42.20
51 - 60 ปี	50	49.00
อายุราชการ		
ต่ำกว่า 5 ปี	1	1.00
5 - 10 ปี	2	2.00
11 - 15 ปี	3	2.90
16 - 20 ปี	16	15.70
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	80	78.40

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสภาพภาพ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	2.00
ปริญญาตรี	93	91.20
ปริญญาโท	7	6.90
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ครูใหญ่	1	1.00
อาจารย์ใหญ่	35	34.30
ผู้อำนวยการโรงเรียน	62	60.80
ไม่ระบุ	4	3.90
ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน		
1 - 5 ปี	49	48.00
6 - 10 ปี	31	30.40
11 ปีขึ้นไป	20	19.60
ไม่ระบุ	2	2.00
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 401 คน)	10	9.80
ขนาดกลาง (นักเรียน 401 - 801 คน)	33	32.40
ขนาดใหญ่ (นักเรียน 801 คนขึ้นไป)	59	57.80
การเข้ารับการประชุม ประชุมปฏิบัติการ การอบรม		
การสัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน		
เคย	94	92.20
ไม่เคย	8	7.80

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 51.00 เป็นเพศชาย ร้อยละ 49.00 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 78.40 มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 91.20 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 60.80 ดำรงตำแหน่งปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 48.00 มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 1 - 5 ปี ร้อยละ 57.80 เป็นโรงเรียน ขนาดใหญ่ (นักเรียน 801 คนขึ้นไป) ร้อยละ 92.20 เคยเข้ารับการประชุม ประชุมปฏิบัติการ การอบรม การส่งงาน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครูที่จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ครูวิชาการ	65	19.40
ครูหัวหน้าหมวด	191	57.00
ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาชีพ	77	23.00
ไม่ระบุ	2	0.60
เพศ		
ชาย	121	36.10
หญิง	214	63.90
อายุ		
21 - 30 ปี	73	21.80
31 - 40 ปี	155	46.30
41 - 50 ปี	94	28.10
51 - 60 ปี	13	3.90
อายุราชการ		
ต่ำกว่า 5 ปี	111	33.10
5 - 10 ปี	35	10.40
11 - 15 ปี	52	15.50
16 - 20 ปี	86	25.70
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	48	14.30
ไม่ระบุ	3	0.90

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครูที่จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
วุฒิสูงสุดทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	16	4.78
ปริญญาตรี	316	94.33
ปริญญาโท	3	0.89
วิชาเอก		
คณิตศาสตร์	37	11.04
วิทยาศาสตร์	36	10.75
ภาษาไทย	35	10.45
สังคมศึกษา	37	11.04
อังกฤษ	42	12.54
เกษตรกรรม/คหกรรม	40	11.94
พลศึกษา	32	9.55
ประถมศึกษา	18	5.37
อื่น ๆ ได้แก่ ศิลปศึกษา, ดนตรีศึกษา, บริหารการศึกษา เฉพาะ	42	12.54
ไม่ระบุ	16	4.78
หน้าที่รับผิดชอบ		
สอนวิชาสามัญ	274	81.80
สอนวิชาชีพ	48	14.30
ไม่ระบุ	13	3.90

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครูที่จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
สอนชั้น		
ป.1	22	6.60
ป.2	23	6.90
ป.3	35	10.40
ป.4	40	11.90
ป.5	77	23.00
ป.6	90	26.90
ม.1	274	81.80
ม.2	213	63.60
ม.3	181	54.00
กลุ่มวิชาที่สอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น		
กลุ่มวิชาภาษา	73	21.80
กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์	80	23.90
กลุ่มวิชาสังคมศึกษา	56	16.70
กลุ่มวิชาพัฒนาบุคคลิกภาพ	37	11.00
กลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ	70	20.90
ไม่ระบุ	19	5.70

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครูที่จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
รวมคาบที่สอน		
รวมจำนวนคาบที่สอนในสัปดาห์		
46 - 66	9	2.69
25 - 45	14	4.18
1 - 24	24	72.84
ไม่ระบุ	16	4.80
การเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุม		
เคย	257	76.70
ไม่เคย	69	20.60
ไม่ระบุ	9	2.70

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อจำแนกตามสถานภาพครู ร้อยละ 57.00 มีตำแหน่งเป็นครูหัวหน้าหมวด ร้อยละ 63.90 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 46.30 มีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 33.10 มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 94.33 มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 12.54 จบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาอื่น ๆ ได้แก่ ศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา บริหารการศึกษา และแนะแนว ร้อยละ 81.80 มีหน้าที่รับผิดชอบสอนวิชาสามัญ ร้อยละ 81.80 สอนชั้น ร้อยละ 23.90 สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ - วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 72.84 สอน 24 คาบ ในแต่ละสัปดาห์ ร้อยละ 76.70 เคยเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านการวางแผน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การเตรียมการวางแผนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
ประสานงานกับกองการศึกษาเทศบาล	85	83.30
ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	93	91.20
จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนการสอน	59	57.80
ให้ครูไปศึกษาดูงานหรือเยี่ยมชมกิจกรรมการเรียน การสอนที่โรงเรียนมัธยมประจำตำบลหรืออำเภอ	82	80.40
อื่น ๆ	25	24.50
การสนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
สนับสนุนด้านเอกสารตำราสำหรับค้นคว้า	88	86.30
สนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ	89	87.30
แนะแนวทางการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร	87	85.30
จัดเตรียมสถานที่ทำวิจัยสอนและฝึกปฏิบัติ	80	78.40
อื่น ๆ	12	11.80

จากตารางที่ 6 พบว่า ในด้านการวางแผนสนับสนุนการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.70 ใช้เวลาในการเตรียมการเพื่อดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา มากกว่า 6 เดือน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.70 ได้มีการประชุมชี้แจงบุคลากร เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ เดือนละ 1 - 2 ครั้ง ร้อยละ 91.20 มีการเตรียมการวางแผนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การสนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้บริหารโรงเรียนมากที่สุด ร้อยละ 87.30 ได้มีการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน)

2.2 ด้านการจัดบุคลากร

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านการจัดบุคลากร

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การจัดครูเข้าสอนในแต่ละรายวิชา		
ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดโดยคำนึงถึง		
วิชาเอก วิชาโท และความสามารถพิเศษของครู	78	76.50
ให้ครูเลือกรายวิชาที่จะสอนตามความถนัดและ		
สนใจ	36	35.30
จัดครูเข้าสอนตามรายวิชาที่มีประสบการณ์และ		
คำนึงถึงคาบเฉลี่ยของแต่ละคน	65	63.70
จัดคณะกรรมการพิจารณา	36	35.30
อื่น ๆ	9	8.80
การสำรวจความพร้อมของครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น		
สอบถามจากตัวครู	61	59.80
สอบถามจากหัวหน้ากลุ่มวิชา	36	35.30
ประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู	87	85.30
ศึกษาจากประวัติการศึกษาและการทำงาน	66	64.70
อื่น ๆ	9	8.80

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านการจัดบุคลากร (ต่อ)

สถานภาพของผู้บริหาร	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การดำเนินการเตรียมบุคลากรเพื่อสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน	91	89.20
จัดให้มีการสาธิตการสอน	9	8.80
จัดศึกษาเอกสารที่	57	55.90
จัดเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานอื่นจัด	86	84.30
อื่น ๆ	10	9.80

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.50 ได้พิจารณา
จัดครูเข้าสอนในแต่ละวิชาโดยผู้บริหารเป็นผู้จัด โดยคำนึงถึงวิชาเอก วิชาโท และความสามารถ
พิเศษของครู ร้อยละ 85.30 ได้มีการสำรวจความพร้อมของครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการ
ประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู ร้อยละ 89.20 ดำเนินการเตรียมบุคลากรเพื่อสอนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นด้วยการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน)

2.3 ด้านวิชาการ

2.3.1 หลักสูตร

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่อง การจัดแผนการเรียนตามหลักสูตร

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การดำเนินการจัดแผนการเรียน		
จัดตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น	45	44.10
ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นแล้วกำหนดรายวิชา และกิจกรรมที่เปิดสอน	64	62.70
จัดตามโครงสร้างของหลักสูตร	68	66.70
จัดตามความพร้อมของโรงเรียน	69	67.60
อื่น ๆ	7	6.90
การดำเนินการให้ครูจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการ และกลุ่มประสบการณ์ชีวิต		
จัดการเรียนการสอนเน้น ไปทางวิชาสามัญ เกือบทั้งหมด	32	31.40
จัดกลุ่มวิชาการและประสบการณ์อาชีพที่เท่า ๆ กัน	26	25.50
จัดกลุ่มประสบการณ์อาชีพมากกว่ากลุ่มวิชาการ	3	2.90
จัดกลุ่มวิชาการมากกว่ากลุ่มประสบการณ์อาชีพ	58	56.90
อื่น ๆ	2	2.00

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่อง การจัดแผนการเรียนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การจัดวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกตามแผนการเรียน		
จัดให้นักเรียนเลือกครบตามคาบเวลาที่กำหนดโดยไม่ได้ คำนึงว่าเรียนจบแล้วจะไปทำอะไร	6	5.90
จัดให้เลือกวิชาชีพเป็นแผนการเรียน 3 ปี ต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพเบื้องต้นได้ ตามควรแก่วัยเมื่อจบการศึกษาแล้ว	76	74.50
มีการสำรวจความสนใจในอาชีพหรือทดสอบความถนัด	24	23.50
อื่น ๆ	18	17.60
การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเตรียมการสอนของ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
จัดทำโครงการสอนระยะยาวในแต่ละภาคเรียน	51	50.00
ชี้แจงครูเกี่ยวกับการทำแผนการสอน	47	46.10
มอบหมายให้ครูจัดทำแผนการสอนระยะสั้นและ ประจำภาคเรียน	78	76.50
เตรียมสื่อและเครื่องมือทดสอบประจำบทเรียน	49	48.00
อื่น ๆ	9	8.80

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.60 ได้
ดำเนินการจัดแผนการเรียนโดยพิจารณาจัดตามความพร้อมของโรงเรียน ร้อยละ 56.90
จัดดำเนินการให้ครูจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการและกลุ่มประสบการณ์อาชีพในลักษณะจัดกลุ่ม
วิชาการมากกว่ากลุ่มประสบการณ์อาชีพ ร้อยละ 74.50 จัดวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกตาม
แผนการเรียน โดยจัดให้เลือกวิชาอาชีพเป็นแผนการเรียน 3 ปีต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ
ประกอบอาชีพเบื้องต้นได้ตามควรแก่วัยเมื่อจบการศึกษาแล้ว

การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเตรียมการสอนของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ
76.50 มอบหมายให้ครูจัดทำแผนการสอนระยะสั้นและประจำภาคเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการในเรื่อง การบริการและการเตรียมการใช้หลักสูตร

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
เอกสารประกอบหลักสูตรที่โรงเรียนจัดและให้บริการ		
ให้ครู		
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	100	98.00
คู่มือการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	98	96.10
คู่มือครู	90	88.20
กำหนดการสอน	66	64.70
แผนการสอนรายวิชา	73	71.60
หนังสือแบบเรียน	94	92.20
หนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านประกอบ	86	84.30
คู่มือการจัดกิจกรรม	80	78.40
แบบฝึกหัด	70	68.60
แบบฝึกทักษะ	63	61.80
อื่น ๆ	8	7.80

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่อง การบริการและการเตรียมการใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การจัดบริการและส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรและ		
เอกสารประกอบหลักสูตร		
แจกให้ครูเป็นรายบุคคล	78	76.50
จัดไว้ในห้องวิชาการ	62	60.80
จัดไว้ในห้องสมุด	51	50.00
จัดไว้ประจำหมวดวิชา	26	25.50
อื่น ๆ	4	3.90
การสนับสนุนการจัดทำแผนการสอนของครูระดับ		
มัธยมศึกษาตอนต้น		
จัดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้	66	64.70
ส่งครูไปร่วมจัดทำแผนการสอนกับครูในกลุ่ม		
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	85	83.30
จัดประชุมปฏิบัติการให้กับครูที่เกี่ยวข้อง	42	41.20
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ แขนง	37	36.30
อื่น ๆ	8	7.80

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่อง การบริการและการเตรียมการฯ ชั้นหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียน		
การสอนของครู		
จัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมการเรียน		
การสอนไว้โดยเฉพาะ	61	59.80
จัดให้มีการสาธิตการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ	9	8.80
จัดให้มีการศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนอื่น	86	84.30
จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	49	48.00
อื่น ๆ	6	5.90
วิธีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคนิควิธีสอน		
ของครู		
ประชุมชี้แจงปัญหาเกี่ยวกับการเลือกใช้เทคนิควิธีสอน		
ของครูและหาแนวทางแก้ไข	65	63.70
จัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอนและวิธีสอนแก่ครู		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	57	55.90
จัดทำแผนการสอนย่อยทุกกลุ่มประสบการณ์ เพื่อครู		
นำไปศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน	45	44.10
อื่น ๆ	15	14.70

จากตารางที่ 9 พบว่า การจัดเอกสารประกอบหลักสูตรที่โรงเรียนจัดแลขบริการ
ให้ครู ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 98.00 ได้จัดแลขบริการหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ให้กับครู ร้อยละ 76.50 ได้จัดบริการและ
ส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรโดยการแจกให้ครูเป็นรายบุคคล

การสนับสนุนการจัดทำแผนการสอนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้บริหารโรงเรียน
ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.30 ได้ส่งครูไปร่วมจัดทำแผนการสอนกับครูในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ร้อยละ 84.30 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยจัดให้มีการศึกษา
ดูงานการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

วิธีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคนิควิธีสอนของครู ผู้บริหารโรงเรียน
ส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.70 ได้ประชุมชี้แจงปัญหาเกี่ยวกับ การเลือกใช้เทคนิควิธีสอนของครู
และหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน)

2.3.2 การผลิตและการใช้สื่อการสอน

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอน

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
วิธีการที่จะทำให้ครูผลิตและใช้สื่อการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ		
จัดสัมนาวิธีการผลิตการใช้สื่อการสอนและการ บำรุงรักษา	21	20.60
จัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิต การใช้และการบำรุงรักษาสื่อการสอนแก่ครู	68	66.70
จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตการใช้และ การบำรุงรักษาสื่อการสอน	51	50.00
จัดสรรงบประมาณและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต สื่อการเรียนการสอน	75	73.50
อื่น ๆ	8	7.80
วิธีการได้มาของสื่อการเรียนการสอน		
จากงบประมาณกองการศึกษาเทศบาล	92	90.20
จัดซื้อสื่อการเรียนการสอนด้วยเงินบำรุงการศึกษา	61	59.80
ซื้อวัสดุหรือใช้วัสดุในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อการเรียน การสอน	66	64.70
ขอบริจาคหรือขอยืมจากหน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่น ๆ	61	59.80
อื่น ๆ	15	14.70

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่องการผลิตและ การใช้สื่อการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสื่อการเรียนการสอน		
จัดให้มีศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน	60	58.80
จัดทำทะเบียนและบัญชีสื่อเป็นหมวดหมู่	70	68.60
จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบโดยเฉพาะ	89	87.30
จัดสื่อที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้และปรับปรุง ให้ใช้ได้อยู่เสมอ	68	66.70
อื่น ๆ	4	3.90

จากตารางที่ 10 พบว่า วิธีการที่จะทำให้ครูผลิตและใช้สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.50 ได้จัดสรรงบประมาณและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ร้อยละ 90.20 จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในโรงเรียน โดยได้จากงบประมาณกองการศึกษาเทศบาล ร้อยละ 87.30 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสื่อการเรียนการสอน โดยจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบโดยเฉพาะ

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน)

2.3.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน		
จัดสรรงบประมาณในการจัด	55	53.90
จัดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการดำเนินกิจกรรมให้	82	80.40
จัดห้องหรือสถานที่ที่เหมาะสม	63	61.80
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม		
เสริมหลักสูตร	37	36.30
อื่น ๆ	4	3.90
การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
สนับสนุนให้มีชมรมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	81	79.40
ตามความสนใจของนักเรียน		
โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมเสริม		
หลักสูตร	39	38.20
โรงเรียนจัดกิจกรรมตามนโยบายที่โรงเรียนกำหนดไว้	48	47.10
โรงเรียนจัดกิจกรรมตามกำลังทรัพยากรของโรงเรียน		
และความเหมาะสม	64	62.70
อื่น ๆ	4	3.90

จากตารางที่ 11 พบว่า การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน
ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.40 ได้จัดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการดำเนินกิจกรรมให้
ร้อยละ 79.40 ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการสนับสนุนให้มีชมรมและกิจกรรม
เสริมหลักสูตรตามความสนใจของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน

สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน)

2.3.4 การนิเทศการเรียนการสอน

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่องการนิเทศการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
บุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศและติดตามผลการเรียน		
การสอนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่	67	65.70
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	84	82.40
คณะกรรมการวิชาการโรงเรียน	42	41.20
หัวหน้าหมวดวิชา	53	52.00
คณะกรรมการนิเทศของโรงเรียน	15	14.70
อื่น ๆ	4	3.90
การจัดกิจกรรมการนิเทศการเรียนการสอนให้แก่		
ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
การปฐมนิเทศครู	70	68.60
การให้คำปรึกษาหารือ	88	86.30
การฝึกอบรม	63	61.80
การประชุมปฏิบัติการ	61	59.80
การสังเกตการสอนในชั้นเรียน	66	64.70
การเยี่ยมชั้นเรียน	77	75.50

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการในเรื่อง การนิเทศการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การสาธิตการสอน	9	8.80
การอภิปรายหรือสนทนาทางวิชาการ	55	53.90
การศึกษานอกสถานที่	65	63.70
อื่น ๆ	2	2.00
การปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอน		
มีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ		
การเรียนการสอน	55	53.90
ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายใน		
โรงเรียน	74	72.50
จัดให้มีการประชุมอบรมเกี่ยวกับการนิเทศ		
การเรียนการสอน	42	41.20
มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู		
เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการนิเทศ	67	65.70
ให้ความร่วมมือกับศึกษานิเทศก์ในการปรับปรุง		
การเรียนการสอนของครู	48	47.10
อื่น ๆ	2	2.00
การส่งเสริมให้ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพัฒนา		
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน		
การสอน		
ส่งเสริมการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล		
โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักสูตร	84	82.40

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านวิชาการ ในเรื่อง การนิเทศการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
ส่งเสริมการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล		
หลาย ๆ ประเภท	52	51.00
จัดวัสดุ อุปกรณ์ และจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่าย		
จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล	81	79.40
ส่งเสริมการจัดทำคลังข้อสอบ	54	52.90
อื่น ๆ	1	1.00
การจัดทำคลังข้อสอบในโรงเรียน		
ครูประจำวิชาเป็นผู้จัดทำ	80	78.40
คณะกรรมการระดับชั้นเรียนจัดทำขึ้น	21	20.60
ตั้งคณะกรรมการในการจัดทำ	21	20.60
คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส		
ทางการศึกษาร่วมกันจัดทำ	38	37.30
อื่น ๆ	6	5.90

จากตารางที่ 12 พบว่า สำหรับกรณีพิเศษและติดตามผลการเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.40 ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่ เป็นบุคคลที่หาหน้าที่พิเศษและติดตามผลการเรียนการสอนของครู ร้อยละ 86.30 ได้จัดกิจกรรมการนิเทศการเรียน การสอนให้แก่ครู โดยการให้คำปรึกษาหารือ ร้อยละ 72.50 ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการเรียน การสอนด้วยวิธีการให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

การวัดและประเมินผลผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.40 มีการส่งเสริม ให้ครูพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผล โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้นเป็นหลักสูตร ร้อยละ 78.40 ได้จัดทำ คลังข้อสอบในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ครูประจำวิชาเป็นผู้จัดทำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน)

2.4 ด้านการจัดสรรทรัพยากร

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านการจัดสรรทรัพยากร

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การจัดสถานที่เรียน และห้องปฏิบัติการ		
จัดให้เด็กเรียนแต่ละชั้นเรียนประจำห้องเรียน	86	84.30
จัดห้องเรียนเป็นห้องปฏิบัติการ	63	61.80
ใช้อาคารชั่วคราวเป็นห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ	16	15.70
ใช้ห้องปฏิบัติการวิชาการงานและอาชีพเรียนวิชาสามัญ	16	15.70
อื่น ๆ	10	9.80
ห้องสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นอกเหนือ จากห้องเรียน		
ห้องปฏิบัติการทางภาษา	29	28.40
ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	91	89.20
ห้องปฏิบัติการทางคหกรรม	46	45.10
ห้องศิลปะศึกษา	33	32.40
ห้องโสตทัศนศึกษา	37	36.30
ห้องดนตรี	50	49.00
ห้องพยาบาล	89	87.30
ห้องสมุด	95	93.10
ห้องแนะแนว	48	47.10
ห้องวิจัยศึกษา	45	44.10
อื่น ๆ	24	13.50

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านการจัดสรรทรัพยากร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน		
พิจารณาความจำเป็นทั้งหมดวิชาเสนอ	70	68.60
พิจารณาจากงบประมาณที่ผ่านมาเป็นฐานในการ อนุมัติ	36	35.30
พิจารณาจากนโยบายและแผนงานของโรงเรียน เป็นเกณฑ์	50	49.00
อื่น ๆ	3	2.90
แหล่งงบประมาณของโรงเรียน		
เทศบาลโรงเรียนสังกัด	100	98.00
สำนักบริหารการศึกษาดำเนิน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	91	89.20
องค์กร เอกชน หรือมูลนิธิ	63	61.80
อื่น ๆ	14	13.70
แหล่งงบประมาณที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน		
ในโรงเรียน		
เงินบำรุงการศึกษา	78	76.50
เงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์	83	81.40
เงินสนับสนุนจากหน่วยงานของโรงเรียน เช่น สหกรณ์ร้านค้า	67	65.70
เงินสนับสนุนจากหน่วยงานนอกโรงเรียน เช่น สมาคมผู้ปกครอง	35	34.30
อื่น ๆ	8	7.80

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ด้านการจัดสรรทรัพยากร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การดำเนินการจัดสรรทรัพยากรในการเปิด		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
จัดอาคาร สถานที่ และโรงฝึกงานที่สอดคล้อง		
กับวิชาที่เปิดสอน	75	73.50
จัดวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ใน		
โรงฝึกงาน	52	51.00
จัดงบประมาณสำหรับการจัดการเรียนการสอน		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	82	80.40
อื่น ๆ	5	4.90
แหล่งที่มาของวัสดุครุภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน		
ใช้งบงเดิมที่มีอยู่	77	75.50
ได้รับจัดสรรมาใหม่บางส่วน	89	87.30
ได้รับจัดสรรมาใหม่ทั้งหมด	15	14.70
อื่น ๆ	7	6.90

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.30 จัดสถานที่เรียน และห้องปฏิบัติการโดยจัดให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนประจำห้องเรียน ห้องสำหรับจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่นอกเหนือจากห้องเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 93.10 จัดห้องสมุด และห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ตามลำดับ

สำหรับการจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.60 จัดโดยพิจารณาจากความจำเป็นทั้งหมดวิชาเสนอ ร้อยละ 98.00 ได้รับงบประมาณ จากเทศบาลที่โรงเรียนสังกัด ร้อยละ 81.40 ใช้เงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์เป็นแหล่งงบประมาณ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

การดำเนินการจัดสรรทรัพยากรในการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.40 ได้จัดงบประมาณสำหรับการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแหล่งที่ได้มาของวัสดุครุภัณฑ์ ร้อยละ 87.30 ได้รับจากการจัดสรรมาจากหน่วยงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากการสอบถามครู)

3.1 การเตรียมการสอน

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ในเรื่อง การเตรียมการสอน

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
การเตรียมการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
เตรียมการสอนทุกครั้ง	285	85.10
เตรียมการสอนเฉพาะบทเรียนที่ยาก	22	6.60
เตรียมการสอนเป็นบางครั้ง	33	9.90
อื่น ๆ	11	3.30
วิธีการเตรียมการสอน		
ศึกษาเอกสารหลักสูตร	250	74.60
เตรียมสื่อที่ใช้ในการสอน	262	78.20
จัดทำขั้นตอนกิจกรรมการสอน	251	74.90
เตรียมแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียน	230	68.70
เตรียมแบบทดสอบสำหรับนักเรียน	195	58.20
อื่น ๆ	24	7.20
เอกสารหลักสูตรที่ช่วยในการเตรียมการสอน		
หลักสูตร	142	42.40
คู่มือครู	246	73.40
หนังสือเรียน	150	44.80
แผนการสอนรายวิชา	205	61.20
อื่น ๆ	22	6.60

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน ในเรื่อง การเตรียมการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
การทำแผนการสอน ก่อนทำการสอนในแต่ละภาคเรียน		
ทำแผนการสอนทุกบทเรียนประจำแต่ละภาคเรียน	166	49.60
ทำแผนการสอนระดับบทเรียน	68	20.30
ทำแผนการสอนระดับคาบเรียน	161	48.10
อื่น ๆ	15	4.50

จากตารางที่ 14 พบว่า ในการเตรียมการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.10 เตรียมการสอนทุกครั้ง ร้อยละ 78.20 เตรียมการสอนโดยการเตรียมสื่อที่ใช้ในการสอน เอกสารหลักสูตรที่ช่วยในการเตรียมการสอนของครู ร้อยละ 73.40 ได้แก่ คู่มือครูและร้อยละ 49.60 ก่อนทำการสอนในแต่ละภาคเรียน ได้ทำแผนการสอน โดยทำแผนการสอนทุกบทเรียนประจำแต่ละภาคเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากแบบสอบถามครู)

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน ในเรื่อง
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
ข้อควรคำนึงถึงในการเลือกวิธีสอน		
จุดประสงค์ของรายวิชา	301	89.90
เนื้อหาวิชา	216	64.50
ความพร้อมของผู้เรียน	193	57.60
ความถนัดของผู้สอน	70	20.90
ทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียน	128	38.20
อื่น ๆ	10	3.00
วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
ใช้กิจกรรมตามแผนการสอน	178	53.10
คิดกิจกรรมขึ้นใหม่	85	25.40
เป็นกิจกรรมผสมผสานระหว่างที่ครูคิดขึ้นเอง		
ตามคู่มือครู	266	79.40
มีการปรึกษาร่วมกันกับเพื่อนครูในระดับชั้นเดียวกัน		
หรือกลุ่มประสบการณ์เดียวกัน	80	23.90
จัดตามคำแนะนำของศึกษานิเทศก์	10	3.00
จัดตามคำแนะนำของผู้บริหาร	24	7.20
อื่น ๆ	8	2.40

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน ในเรื่อง
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
การดำเนินการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
สอนโดยเน้นเนื้อหาวิชา	115	34.30
ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด	266	79.40
ใช้ทักษะกระบวนการ	191	57.00
ใช้กระบวนการกลุ่ม	146	43.60
สอนตามหนังสือเรียน	50	14.90
สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	19	5.70
อื่น ๆ	7	2.10
เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้ประกอบการสอน		
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	249	74.30
คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	201	60.00
กำหนดการสอนรายจุดประสงค์	223	66.60
คู่มือประกอบการสอน	186	55.50
แผนการสอนรายวิชา	226	67.50
หนังสือเรียน	266	79.40
แบบฝึกทักษะ	181	54.00
แบบฝึกหัด	184	54.90
อื่น ๆ	15	4.50

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับชั้น		
มัธยมศึกษาตอนต้น		
ครูบรรยายตามเนื้อหาในหนังสือเรียน	140	41.80
ให้ฝึกเรียนจดตามคำบรรยายของครู	70	20.90
ครูอธิบายบทเรียนแล้วให้ฝึกเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม	215	64.20
ให้ฝึกเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าแล้วครูอธิบายประกอบ	117	34.90
ให้ฝึกเรียนหาแบบฝึกหัดเมื่อจบบทเรียน	236	70.40
ให้ฝึกเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	169	50.40
ให้ฝึกเรียนฝึกทักษะเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม	228	68.10
ให้ฝึกเรียนทำรายงานและเสนอหน้าชั้นเรียน	188	56.10
ครูให้ฝึกเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นหลัง		
จบบทเรียน	162	48.40
ครูให้ฝึกเรียนฝึกปฏิบัติ	241	71.90
ครูสาธิตพร้อมทั้งอธิบายประกอบ	194	57.90
อื่น ๆ	15	4.50
วิธีการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้		
วิธีการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับ		
มัธยมศึกษาตอนต้น		
การอบรมสั่งสอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	225	67.20
การประชุมชี้แจงจากผู้บริหาร	94	28.10
การศึกษาคูงาน	159	47.50
การศึกษาเอกสาร	290	86.60
อื่น ๆ	18	5.40

จากตารางที่ 15 พบว่า ครู จำนวนส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.90 มีข้อควรคำนึงถึงในการเลือกวิธีสอนโดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของรายวิชา ร้อยละ 79.40 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเป็นกิจกรรมผสมผสานระหว่างที่ครูคิดขึ้นเอง และตามคู่มือครู ร้อยละ 79.40 ได้ดำเนินการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด

ครู ส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.40 ใช้หนังสือเรียนเป็นเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อใช้ประกอบการสอน ส่วนสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 71.90 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ และร้อยละ 86.60 ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกวิธีสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการศึกษาเอกสาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากแบบสอบถามครู)

3.3 การผลิตและการใช้สื่อการสอน

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอน

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
ประเภทสื่อการสอนที่ใช้		
สื่อการสอนสำเร็จรูป	200	59.70
สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นเอง	247	73.70
สื่อการสอนที่ครูในโรงเรียนผลิตขึ้น	87	26.00
สื่อการสอนที่กองการศึกษาเทศบาลจัดให้	104	31.00
อื่น ๆ	15	4.50
การใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน		
ใช้เป็นประจำทุกครั้ง	54	16.10
ใช้เป็นบางครั้ง	102	30.40
ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา	282	84.20
ใช้ตามวัสดุหรือสื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนมีอยู่	46	13.70
อื่น ๆ	6	1.80
วิธีการจัดทำหรือผลิตสื่อการเรียนการสอน		
ผลิตขึ้นได้ด้วยตนเอง	243	72.50
ผลิตโดยร่วมมือกับครูภายในหมวด	68	20.30
จัดซื้อโดยงบประมาณของโรงเรียน	245	73.10
ขอยืมจากโรงเรียนอื่น	36	10.70
อื่น ๆ	15	4.50

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน ในเรื่อง การผลิตและการใช้สื่อการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
วิธีศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อการสอน		
ศึกษาจากวารสารทางวิชาการ	176	52.50
ศึกษาจากนิทรรศการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสื่อการเรียน การสอน	179	53.40
ศึกษาจากครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดอื่น	126	37.60
ศึกษาจากรายการวิทยุและโทรทัศน์	81	24.20
เข้ารับการอบรมการผลิต การใช้และการบำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอนจากหน่วยงานต่าง ๆ	139	41.50
อื่น ๆ	14	4.20

จากตารางที่ 16 พบว่า ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.70 ใช้สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นเอง ร้อยละ 84.20 มีการใช้สื่อการเรียนการสอนโดยขึ้นอยู่กับจุดประสงค์เนื้อหาวิชา ร้อยละ 73.10 จัดหาหรือผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยวิธีการจัดซื้อโดยงบประมาณของโรงเรียน สำหรับวิธีศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการผลิต การใช้และการบำรุงรักษาสื่อการสอนนั้น ร้อยละ 53.40 ศึกษาจากนิทรรศการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากแบบสอบถามครู)

3.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ในเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
กิจกรรมลูกเสือ หรือยุวกาชาดหรือเนตรนารี หรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์	321	95.80
กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	187	55.80
กิจกรรมทางศาสนา	244	72.80
กิจกรรมการใช้ห้องสมุด	254	75.80
กิจกรรมกีฬา	299	89.30
กิจกรรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์	146	43.60
กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม	162	48.40
กิจกรรมทัศนศึกษา	148	44.20
กิจกรรมนันทนาการ	185	55.20
กิจกรรมส่งเสริมวิชาการในหลักสูตร	172	51.30
อื่น ๆ	15	4.50
การมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
ร่วมวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดกิจกรรม		
นักเรียน	224	66.90
ทางการสอนหรือเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร	224	66.90
คอยดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติการตามแผนที่ได้วางไว้	231	69.00

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ในเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
จัดเตรียมและหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับนักเรียนได้ใช้ใน		
การปฏิบัติกิจกรรม	196	58.50
มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริม		
หลักสูตร	165	49.30
อื่น ๆ	5	1.50
กำหนดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
จัดตามความพร้อมของครู	206	61.50
จัดตามความสนใจของนักเรียน	206	61.50
จัดตามที่หลักสูตรกำหนด	171	51.00
อื่น ๆ	4	1.20
เวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน		
ในเวลาเรียนโดยจัดชั่วโมงสำหรับกิจกรรมเสริม		
หลักสูตร	289	86.30
ระหว่างพัก	76	22.70
หลังเลิกเรียน	100	29.90
วันหยุดเสาร์-อาทิตย์	54	16.10
อื่น ๆ	16	4.80

จากตารางที่ 17 ครู ส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.80 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยจัดกิจกรรมลูกเสือ หรือยุวกาชาด หรือ เนตรนารี หรือคู้บาเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมกีฬา ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูสอนระดับมัธยมศึกษาใน โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.00 ได้คอยดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และร้อยละ 61.50 กำหนดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามความพร้อมของครู และตามความสนใจของนักเรียน โดยร้อยละ 86.30 ได้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน คือ จัดในเวลาเรียน โดยจัดชั่วโมงสำหรับ กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาล (ได้จากแบบสอบถามครู)

3.5 การวัดผลประเมินผล

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน
ในเรื่อง การวัดผลประเมินผล

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน		
การจัดทำข้อสอบในรายวิชาที่สอน	315	94.00
วิเคราะห์ผลการเรียนในวิชาที่สอน	202	60.30
สรุปรายงานผลการวัดผลและประเมินผลของนักเรียน		
ต่อผู้บริหารโรงเรียน	224	66.90
ชี้แจงผลการเรียนแก่นักเรียน	236	70.40
รายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	206	61.50
อื่น ๆ	3	0.90
วิธีการได้มาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนที่ใช้		
จัดทำขึ้นเอง	264	78.80
ครูภายในหมวดร่วมกันจัดทำ	99	29.60
กลุ่มโรงเรียนจัดทำ	147	43.90
อื่น ๆ	7	2.10
วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน		
การทดสอบ	322	96.10
การสังเกตการปฏิบัติงาน	295	88.10

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การวัดและประเมินผล (ต่อ)

การวัดและประเมินผล	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
การสัมภาษณ์	152	45.40
การพิจารณาจากผลงาน	265	79.10
อื่น ๆ	6	1.80
วิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ของนักเรียน		
มุ่งวัดทักษะความรู้และทัศนคติของนักเรียน	197	58.80
มีการวัดผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	254	75.80
นำผลจากการวัดมาปรับปรุงการเรียนการสอน	255	76.10
มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้วัดอยู่เสมอ	142	42.40
มีการวิเคราะห์ ผลการประเมินแล้วแจ้งให้นักเรียน ทราบ	183	54.60
อื่น ๆ	4	1.20
วิธีปฏิบัติในการทดสอบย่อยนักเรียนในระหว่างภาคเรียน		
ใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น	313	93.40
ใช้ข้อทดสอบของฝ่ายวัดผลของโรงเรียน	55	16.40
ใช้ข้อสอบวัดรายจุดประสงค์จากหนังสือของสำนักพิมพ์	119	35.50
ให้นักเรียนทำข้อสอบเก่า	42	12.50
อื่น ๆ	15	4.50

จากตารางที่ 18 พบว่า ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.00 ได้มีส่วนร่วมในการวัดผลและ
ประเมินผลการเรียนการสอน คือ ร่วมการจัดทำข้อสอบในรายวิชาที่สอน ร้อยละ 78.80 มีวิธีการ
ได้มาซึ่งเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่ใช้คือ จัดทำขึ้นเอง

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครู ส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.10
ได้แก่ การทดสอบ ร้อยละ 76.10 มีวิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของ
นักเรียน โดยนำผลจากการวัดมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ร้อยละ 93.40 มีวิธีปฏิบัติใน
การทดสอบย่อยนักเรียนในระหว่างภาคเรียน โดยใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

4.1 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การจัดการเรียนการสอน ตามนโยบายโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล		
ไม่มีปัญหา	10	9.80
มีปัญหา	92	90.20
งบประมาณไม่เพียงพอ	54	52.90
การจัดสรรทรัพยากรล่าช้าไม่ทันกับความต้องการ	74	72.50
ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	33	32.40
ขาดการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับ		
กองการศึกษาเทศบาล	22	21.60
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	30	29.40
การสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านการเตรียมบุคลากร		
ไม่มีปัญหา	13	12.70
มีปัญหา	89	87.30

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียน การสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
งบประมาณไม่เพียงพอ	62	60.80
ระยะเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ	18	17.60
บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือ	2	2.00
บุคลากรขาดขวัญกำลังใจ	16	15.70
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	31	30.40
ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยาย		
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
ไม่มีปัญหา	5	4.90
มีปัญหา	97	95.10
สอนไม่ตรงตามวิชาเอก	51	50.00
ครูมีจำนวนไม่เพียงพอ	84	82.40
ครูส่วนมากขาดความรู้ความเข้าใจในการสอน		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	38	37.40
ขาดงบประมาณในการเชิญวิทยากรภายนอกมา		
ให้ความรู้	48	47.10
ขาดครูกลุ่มวิชาการงานและอาชีพที่จบตรงสาขา		
ที่ต้องการ	68	66.70
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	9	8.80
ด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร		
ไม่มีปัญหา	38	37.30
มีปัญหา	64	62.70

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียน
การสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
หลักสูตรและเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ	50	49.00
ขาดงบประมาณในการจัดหาหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร	31	30.40
หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่น	14	13.70
หน่วยงานที่จะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรแก่ครูมีน้อย	24	23.50
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	5	4.90
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยม ศึกษาดอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)		
ไม่มีปัญหา	30	29.40
มีปัญหา	72	70.60
ครูไม่ได้เตรียมการสอน	11	10.80
ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	40	39.20
ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด	43	42.20
ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่องในแต่ละบทเรียน	22	21.60
ครูขาดความเข้าใจในการสอนแบบเห็นกระบวนการ	41	40.20
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	14	13.70

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามบทบาทในการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ		
ไม่มีปัญหา	17	16.67
มีปัญหา	85	83.33
วิชาที่มีปัญหา ได้แก่		
คณิตศาสตร์	30	29.41
ภาษาอังกฤษ	27	26.47
วิชาชีพ	27	26.47
วิทยาศาสตร์	17	16.67
สังคมศึกษา	16	15.68
ภาษาไทย	13	12.75
การสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านสื่อการเรียนการสอน		
ไม่มีปัญหา	17	16.70
มีปัญหา	85	83.30
งบประมาณไม่เพียงพอ	73	71.60
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้แหล่งผลิตสื่อ		
ระดับมัธยมศึกษา	30	29.40
ครูไม่มีเวลาในการจัดทำ	47	46.10
จำนวนสื่อไม่เพียงพอกับความต้องการของครู	58	56.90
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	9	8.80

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียน
การสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 102)	ร้อยละ
การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น		
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)		
ไม่มีปัญหา	46	45.10
มีปัญหา	56	54.90
ครุขาดความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผล	16	15.70
เอกสาร คู่มือ การประเมินผลมีไม่เพียงพอ	37	36.30
ขาดการประสานงานและร่วมมือในการออกข้อสอบ เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์	27	26.50
รายวิชา		
ขั้นตอนและวิธีการประเมินผลยุ่งยาก	11	10.80
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	7	6.90
การจัดเตรียมสถานที่ให้ใช้สอนและฝึกงานนักเรียน		
ไม่มีปัญหา	10	9.80
มีปัญหา	92	90.20
ห้องสันทับจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เพียงพอ	85	83.30
ขาดอาคารสถานที่สอนและฝึกงาน	73	71.60
พื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนมีจำกัด	47	46.10
อาคารและโรงฝึกงานตั้งอยู่ในสถานที่ที่ไม่ถูก		
สุขลักษณะและไม่ปลอดภัย	3	2.90
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	2	2.00

จากตารางที่ 19 พบว่า การจัดการเรียนการสอนตามนโยบายโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 90.20 ตอบว่ามีปัญหา ร้อยละ 72.50 มีปัญหา คือ การจัดสรรทรัพยากรล่าช้าไม่ทันกับความต้องการ

ปัญหาในการสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านการศึกษาครู ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 87.30 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 60.80 มีปัญหาในเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ

ปัญหาครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 95.10 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 82.40 มีปัญหาในเรื่องครูมีจำนวนไม่เพียงพอ

ปัญหาด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 62.70 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 49.00 มีปัญหาในเรื่องหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรมีไม่เพียงพอ

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ผู้บริหาร ร้อยละ 70.60 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 42.20 มีปัญหาในเรื่อง ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 83.33 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 29.41 มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์

ปัญหาการสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 83.30 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 71.60 มีปัญหาในเรื่อง งบประมาณไม่เพียงพอ

ปัญหาการสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 72.50 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 45.10 มีปัญหา ในเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ

ปัญหาการนิเทศและติดตามผลการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ร้อยละ 72.50 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 63.70 มีปัญหาในเรื่อง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาหรือนิเทศ โดยเฉพาะ

ปัญหาการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 54.90 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 36.30 มีปัญหาในเรื่อง เอกสาร คู่มือ การประเมินผล มีไม่เพียงพอ

ปัญหาการจัดเตรียมสถานที่ใช้สอนและฝึกงานนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 90.20
ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 83.30 มีปัญหาในเรื่องห้องสำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เพียงพอ และขาด
อาคารสถานที่สอนและฝึกงานตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
ด้านการเตรียมการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
ไม่มีปัญหา	114	34.00
มีปัญหา	221	66.00
ไม่มีเวลาเพราะมีงานที่รับผิดชอบมาก	109	32.50
ไม่เห็นความสำคัญของการเตรียมการสอน	2	0.60
เอกสารค้นคว้ามีไม่เพียงพอ	154	46.00
ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ		
แผนการสอน	43	12.80
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	27	8.10
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
ไม่มีปัญหา	60	17.90
มีปัญหา	275	82.10
มีความรู้ไม่เพียงพอที่จะสอน	34	10.10
เวลาเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม		
การเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน	99	29.60
พื้นฐานความรู้ความสามารถของนักเรียนแตกต่างกัน	224	66.90
มีการสอนมาก เพราะต้องสอนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัด		
สอนกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชา	96	28.70
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	40	11.90

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
ด้านหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร		
ไม่มีปัญหา	166	49.60
มีปัญหา	169	50.40
ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร	40	11.90
หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรไม่เพียงพอ	119	35.50
ไม่ได้ศึกษาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร เพราะ		
มีงานมาก	17	5.10
ไม่ได้เข้ารับการอบรม สัมมนาด้านการใช้หลักสูตร	60	17.90
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	11	3.30
ด้านเทคนิคและวิธีสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
ไม่มีปัญหา	162	48.40
มีปัญหา	173	51.60
ขาดประสบการณ์และความชำนาญในการสอน		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	113	33.70
ขาดความรู้ด้านเทคนิคและวิธีสอนระดับมัธยมศึกษา		
ตอนต้น	65	19.40
ไม่สามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา		
และเวลาเพราะไม่เคยสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
มาก่อน	39	11.60
สอนไม่ตรงตามความรู้ความสามารถ ความถนัด		
และประสบการณ์	38	11.30
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	27	8.10

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน		
ไม่มีปัญหา	113	33.70
มีปัญหา	222	66.30
วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน		
มีไม่เพียงพอ	116	34.60
งบประมาณในการจัดสื่อการเรียนการสอนมี		
จำนวนจำกัดไม่เพียงพอ	131	39.10
ขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อการสอน	83	24.80
ขาดแหล่งวิทยากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการ		
ผลิตและจัดทำสื่อการสอน	116	34.60
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	15	4.50
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทต่าง ๆ		
ไม่มีปัญหา	124	37.00
มีปัญหา	211	63.00
ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดกิจกรรม		
เสริมหลักสูตร	70	20.90
ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรม		
เสริมหลักสูตร	118	35.20
ขาดวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	116	34.60
ไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	81	24.20
ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจหรือสนับสนุนเท่าที่ควร	22	6.60
นักเรียนไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม		
เสริมหลักสูตร	48	14.30
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)	11	3.30

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 335)	ร้อยละ
การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
ไม่มีปัญหา	190	56.70
มีปัญหา	145	43.30
ขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการวัดผลตาม ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	55	16.40
ขาดความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือ วัดผลแบบต่าง ๆ	76	22.70
ขาดเอกสาร คู่มือ และระเบียบการวัดและ ประเมินผลการเรียน	79	23.60
ขั้นตอนและวิธีการประเมินผลยุ่งยาก	23	6.90
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	10	3.00
ความต้องการความช่วยเหลืออย่างรีบด่วนของครู		
ไม่มีปัญหา	161	48.06
มีปัญหา	174	51.94
วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน	108	32.23
ครูสอนวิชากลุ่มการทำงานและอาชีพ	71	21.19
ห้องปฏิบัติการ ห้องเรียนและอาคารประกอบ	64	19.10
การเข้ารับการอบรมการจัดการเรียน	32	9.55
การสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
ครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	25	7.46
คู่มือครู	12	3.58

จากตารางที่ 20 พบว่า การจัดการเรียนการสอนในด้านการเตรียมการสอนของครู ร้อยละ 66.00 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 46.00 ตอบว่า มีปัญหาในเรื่องเอกสารค้นคว้า มีไม่เพียงพอ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ร้อยละ 82.10 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 66.90 ตอบว่า มีปัญหาในเรื่องพื้นฐานความรู้ความสามารถของนักเรียนแตกต่างกัน

ปัญหาด้านหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรของครู ร้อยละ 50.40 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 35.50 ตอบว่า มีปัญหาในเรื่องหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ

ปัญหาด้านเทคนิคและวิธีสอน ของครูสอน ร้อยละ 51.60 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 33.70 ตอบว่า มีปัญหาในเรื่องขาดประสบการณ์และความชำนาญในการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัญหาด้านการผลิตและหาวัสดุการเรียนการสอนของครู ร้อยละ 66.30 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 39.10 ตอบว่า มีปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดซื้อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอ

ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทต่าง ๆ ของครู ร้อยละ 63.00 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 35.20 ตอบว่า มีปัญหาในเรื่องขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสอน ร้อยละ 56.70 ตอบว่า ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างรีบด่วนของครู ร้อยละ 51.44 ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 32.23 ตอบว่า มีปัญหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไข้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

4.3.1 ข้อเสนอแนะในการแก้ไข้ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 85 คน จาก 120 คน ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไข้ปัญหาต่าง ๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยนำเสนอเฉพาะ 3 ลำดับแรกของแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผน

1) ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและตรงสาขาวิชาเอกที่
ต้องการ (จำนวน 20 คน)

2) จัดสรรเงินอุดหนุนเข้าบัญชีโรงเรียน (จำนวน 9 คน)

3) จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการ
(จำนวน 7 คน)

2. ด้านการจัดบุคลากร

1) จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและโดยเร็ว (จำนวน 20 คน)

2) จัดงบประมาณให้เพียงพอ (จำนวน 18 คน)

3) จัดอบรมครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรื่อง

การจัดการเรียนการสอน (จำนวน 14 คน)

3. ด้านวิชาการ

3.1 หลักสูตร

1) จัดเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอแก่ความต้องการ
(จำนวน 15 คน)

2) จัดวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทุก ๆ ด้าน ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 15 คน)

3) กองการศึกษาเทศบาล ควรดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้สอดคล้องกับโรงเรียน (จำนวน 12 คน)

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- 1) ไม่ควรเก็บเงินค่ากิจกรรมการเรียนการสอน จาก
นักเรียน (จำนวน 14 คน)
- 2) จัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
(จำนวน 8 คน)
- 3) จัดบุคลากรให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน

3.3 สื่อการเรียนการสอน

- 1) จัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ไปให้โรงเรียน เพื่อให้ทันกับ
ความต้องการอย่างรีบด่วน โดยเฉพาะวัสดุอุปกรณ์ด้านวิชาชีพ (จำนวน 9 คน)
- 2) จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ (จำนวน 7 คน)
- 3) จัดวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ในเรื่องสื่อการสอนทั้ง
การผลิต การใช้และการบำรุงรักษา (จำนวน 4 คน)

3.4 การสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

- 1) จัดงบประมาณสนับสนุน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ให้เพียงพอ (จำนวน 17 คน)
- 2) ส่งครูไปอบรม เรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
โดยเฉพาะ (จำนวน 15 คน)
- 3) ควรจัดอัตราค่าจ้างครูให้เพียงพอสำหรับการจัด
กิจกรรมหลักสูตรแต่ละประเภท (จำนวน 14 คน)

3.5 การนิเทศและติดตามผลการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1) จัดอบรมผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศการเรียน
การสอน (จำนวน 9 คน)
- 2) จัดบุคลากรให้เพียงพอ (จำนวน 7 คน)
- 3) จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะใน
เรื่องการนิเทศให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามผล (จำนวน 5 คน)

3.6 การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

- 1) ควรจัดอบรมครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่อง การวัดและประเมินผล (จำนวน 12 คน)
- 2) ควรออกข้อสอบร่วมกันระหว่างกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำมาใช้วัดและประเมินผลเป็นแนวทางเดียวกัน (จำนวน 10 คน)
- 3) ควรมีการจัดเก็บข้อสอบ โดยการจัดทำคลังข้อสอบในโรงเรียน (จำนวน 6 คน)

4. การจัดสรรทรัพยากร

- 1) ควรมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่ใช้สอนและมีงานนักเรียน (จำนวน 8 คน)
- 2) ควรมีการอนุมัติให้สร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมเพื่อให้ทันกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี (จำนวน 6 คน)
- 3) ควรจัดงบประมาณเพิ่มเติมให้ทันกับความต้องการ (จำนวน 5 คน)

4.3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยนำเสนอเฉพาะ 3 ลำดับแรกของแต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการสอน
 - 1) จัดเอกสารประกอบการสอนและคู่มือครูให้เพียงพอต่อความต้องการ (จำนวน 15 คน)
 - 2) จัดอบรมครูหรือส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (จำนวน 15 คน)
 - 3) ควรจัดทำแผนการสอน (จำนวน 11 คน)

2. การจัดการกรรมการเรียนการสอน

- 1) ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิค และวิธีสอน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (จำนวน 14 คน)

- 2) จัดแบ่งครูให้สอนตามวิชาเอกและแยกครูที่สอน

ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษาโดยแยกไม่สอนรวมทั้งสองระดับ (จำนวน 13 คน)

- 3) ควรคัดเลือกเรียนและแยกห้องเรียนตามระดับ

การรับรู้หรือตามแผนการเรียนที่นักเรียนเลือกเรียน (จำนวน 6 คน)

3. การผลิตและการใช้สื่อ

- 1) จัดอบรมครู เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ

การสอน (จำนวน 15 คน)

- 2) เพิ่มงบประมาณเพื่อจัดหาและจัดซื้อสื่อการสอน

(จำนวน 8 คน)

- 3) จัดซื้อสื่อที่มีคุณภาพ (จำนวน 2 คน)

4. การจัดการกรรมเสริมหลักสูตร

- 1) ควรจัดครูที่สอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ตรง

สาขาวิชาที่ครูถนัด (จำนวน 17 คน)

- 2) ควรมีการอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร

(จำนวน 12 คน)

- 3) ควรไปดูงานและทัศนศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุง

การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน (จำนวน 3 คน)

5. การวัดและประเมินผล

- 1) ควรจัดอบรมเรื่องการวัดและประเมินผลแก่

ครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (จำนวน 5 คน)

- 2) การวัดและประเมินผล ควรทำอย่างจริงจัง

และมีการติดตามผล (จำนวน 4 คน)

- 3) ควรจัดเตรียมหรือจัดทำแบบทดสอบมาตรฐาน

(จำนวน 2 คน)

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ตอนที่ 5.1 ผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 18 คน

1. ความพร้อมในการเปิดสอนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 12 คน) ตอบว่า มีความพร้อม เพราะมีการเตรียมการเป็นอย่างดี ได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณจากกองการศึกษา แต่ยังมีส่วนที่ยังต้องการความช่วยเหลือเพิ่ม คือ ห้องเรียนไม่เพียงพอ ต้องการอาคารสถานที่เพิ่ม เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีความต้องการครูที่สอนตรงกับวิชาเอก ที่ต้องการโดยไม่ต้องนำครูระดับประถมศึกษามาสอนในระดับมัธยมศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 6 คน) ตอบว่า ไม่พร้อมที่จะเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากมีปัญหาในด้านอาคารสถานที่คับแคบ และห้องเรียนไม่เพียงพอ ขาดครูที่สอนตรงตามสาขาวิชาเอก ครูต้องสอนทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นอกจากนี้ ยังขาดวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนอีกเป็นจำนวนมาก

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการตอบสนองนโยบาย

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล ที่มุ่งเน้นการสอนกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพตามความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม แรงงานในท้องถิ่น

พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 11 คน) ตอบว่า ได้จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอบสนองนโยบายการจัดการเรียนการสอนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการสอนวิชาชีพตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และให้นักเรียนได้เรียนฟรี และเรียนจบสามารถประกอบอาชีพได้ วิชาอาชีพที่เปิดสอน เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างไม้ เลี้ยงปลา และคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ซึ่งเมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถไปประกอบอาชีพได้

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 7 คน) ตอบว่า ไม่สามารถจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นวิชาชีพ เพื่อตอบสนองนโยบายโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ โรงเรียนต้องจัดแผนการเรียนโดยมุ่งเน้นทางด้านวิชาการแทน เนื่องจากขาดบุคลากรทางด้านวิชาชีพ ขาดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้จัดทำไปแล้ว

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 14 คน) มีความเห็นว่า โรงเรียนมีส่วนที่ประสบผลสำเร็จในการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนที่เรียนจบมีงานทำ ผู้ปกครองให้ความสนใจโรงเรียนเทศบาลมากขึ้น จะเห็นได้จากการที่มีผู้มาสมัครเรียนต่อเป็นจำนวนมากจนต้องมีการสอบคัดเลือก และทางโรงเรียนจำเป็นต้องพิจารณาให้นักเรียนที่ด้อยโอกาสให้ได้เข้าเรียนก่อน

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 4 คน) เห็นว่า การเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจาก สถานที่เรียนไม่พร้อม ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน นักเรียนที่เข้าเรียนส่วนมากเป็นเด็กด้อยโอกาส มีปัญหาครอบครัว ฐานะทางบ้านยากจน และนักเรียนส่วนใหญ่มิ่สนใจใฝ่เรียนก่อนเข้าศึกษา จึงเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูมากที่สุด

ส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุง

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 9 คน) มีความคิดเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุงด้านบุคลากร เนื่องจากบุคลากรไม่เพียงพอ ครูต้องรับผิดชอบสอนทั้งสองระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา ต้องการครูสอนสายสามัญในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษ อย่างเร่งด่วน ขาดครูสอนวิชาเลือกเสรีและครูที่มีความรู้ความสามารถตรงสาขาวิชา เช่น ครูแนะแนว คอมพิวเตอร์ งานทะเบียน วัสดุ และดนตรี

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 6 คน) มีความคิดเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุงด้านวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ ควรเพิ่มงบประมาณจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์มากขึ้น และควรจัดหาวัสดุใหม่ ๆ เพื่อให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้นักเรียนได้เรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์วงจรปิด และวัสดุอุปกรณ์

ในการเปิดสอนวิชาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า เครื่องเชื่อมไฟฟ้า เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกงาน

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 3 คน) มีความคิดเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุงด้านอาคารสถานที่ เนื่องจากห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนชั้นของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ห้องเรียนคับแคบ เนื่องจากยังใช้ขนาดของห้องเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนในห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป บางแห่งต้องอาศัยห้องเรียนชั่วคราว เช่น ใต้ถุนตึก โรงอาหาร หรือ หอประชุม เป็นที่เรียน ไม่มีโรงฝึกงาน และห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขปรับปรุง

ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ด้านบุคลากร เนื่องจากบางโรงเรียนเปิดวิชาเลือกเสรี ให้เลือกมาก อัตราค่าจ้างครูมีน้อย หรือครูสอนไม่ตรงตามสาขาวิชา แก้ไขโดยการจ้างครูสอนชั่วคราว (ครูไฟฟ้า ครูช่างยนต์ ครูพิมพ์ดีด) โดยให้เงินเดือนตรงตามวุฒิ โดยใช้เงินท้องถิ่น ผู้บริหารควรแบ่งครูให้ครูทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งกันดูแลรับผิดชอบ บางแห่งอาจขอครูจากโรงเรียนที่เลี้ยง หรือจัดหาเงินจ้างวิทยากรในท้องถิ่นมาสอนทางด้านวิชาชีพ

จัดอบรมสัมมนาผู้บริหาร และครูอาจารย์ให้เข้าใจเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จัดครู อาจารย์ไปศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเพิ่มประสบการณ์

จัดครูให้ครบทุกวิชาเอก และให้ครูได้เสนอแนะให้แก้ไข โดยการแบ่งกลุ่มย่อยสอนเวียน เพื่อแก้ปัญหาห้องเรียนไม่เพียงพอ และเครื่องมือตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการศึกษา
ที่นักเรียนได้รับจากการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล
แตกต่างจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดอื่น หรือโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 8 คน) มีความเห็นว่า แยกต่าง
เพราะคุณภาพอาจยังไม่เท่าโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนกรมสามัญศึกษา เพราะโรงเรียน
กรมสามัญศึกษามีความพร้อมสูงกว่า ทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แต่ครูที่สอน
โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล ให้ความเอาใจใส่ค่อนข้าง
น้อยกว่า ครูสอนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เนื่องจากครูประถมศึกษาต้องสอนหลายระดับ และมี
งานค่อนข้างมาก ทำให้ดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง นอกจากนี้โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทาง
การศึกษาชั้นพื้นฐาน ทั้งสังกัดเทศบาลและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้น
การสอนสายวิชาชีพ ส่วนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีแผนการเรียนให้นักเรียนเลือกมากและ
มุ่งเน้นไปทางการศึกษาต่อ ส่วนโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด
เทศบาล กับโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาตินั้นแตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลจะได้รับงบประมาณจากเทศบาลที่โรงเรียนสังกัดอยู่ และจากสำนักบริหาร
การศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เด็กส่วนใหญ่เป็นเด็กในเมือง ซึ่งมีสภาพ
ความเป็นอยู่แตกต่างจากเด็กนักเรียนในชนบท ซึ่งจะเข้าเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 10 คน) มีความคิดเห็นว่า คุณภาพ
ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกัน ทุกอย่างใช้แนวเดียวกัน จุดประสงค์การเรียนรู้อิง
ใช้แนวเดียวกัน ข้อสอบทุกวิชา ส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนเทศบาล
โรงเรียนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนกรมสามัญศึกษา นอกจากนี้
นี่ยังใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเดียวกันภายในกลุ่มโรงเรียนอีกด้วย

5. ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพในการ
จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ในความรับผิดชอบเพื่ออันทบบรรลุเป้าหมาย

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงประสิทธิภาพของบุคลากร โดยมีการวางแผนติดตามประเมินผลการเรียนการสอน จัดอบรมประชุมปรึกษาหารือ ชี้แจง ระหว่างโรงเรียนในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรท้องถิ่น มีการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอน เชิญวิทยากรในท้องถิ่น มาสอนวิชาชีพ เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการขาดแคลนครูสอนวิชาชีพ

ด้านอาคารสถานที่ ควรจัดงบประมาณเพิ่มเติม อาจขอรับบริจาคจากภาคเอกชนต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย เช่น กองการศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอนในการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน

6. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ฐานสังกัดเทศบาลได้ทำให้เกิดปัญหา ด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่ สื่อการเรียนการสอนและการวัดผล

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด (จำนวน 18 คน) มีความคิดเห็นว่าการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เป็นปัญหาด้านบุคลากร เนื่องจากขาดบุคลากร และบุคลากรสอนไม่ตรงสาขาวิชาที่เรียนมา ขาดบุคลากรที่สอนด้านวิชาชีพ ถึงแม้จะแก้ปัญหาโดยการจ้างลูกจ้างชั่วคราวแล้วก็ตาม ปัญหาที่ตามมา คือ ลูกจ้างชั่วคราวจะออกกลางคัน ทำให้เป็นปัญหาอย่างยิ่งต่อครูที่สอนประจำ ต้องเพิ่มวิชาที่สอน และสอนในวิชาที่ไม่ถนัด

ด้านงบประมาณ ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 13 คน) เห็นว่ามีปัญหาด้านงบประมาณเพราะงบประมาณไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำนวนจำกัด การจัดสรรงบประมาณบางครั้งล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการ

ด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 18 คน) ตอบว่า มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ เพราะสถานที่คับแคบไม่เพียงพอ ห้องเรียนน้อย ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ ตลอดจนห้องพิเศษไม่มี อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วนสำหรับการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ต้องใช้พื้นที่ระดับประถมศึกษา

ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 14 คน) ตอบว่า มีปัญหา เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ จะได้รับการสนับสนุนมากเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์เท่านั้น และวัสดุอุปกรณ์ ด้านวิชาชีพยังขาดอีกมาก ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จึงทำให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู

การวัดและประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหาเนื่องจากใช้การวัดผลระบบกลุ่ม คือ โรงเรียนในกลุ่มชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร่วมกันจัดทำและใช้การวัดผลประเมินผลเป็นแนวเดียวกัน จะมีปัญหาบ้างเนื่องจากนักเรียนที่เรียนในโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล เป็นเด็กที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ซึ่งครูผู้สอนต้องเพิ่มความดูแลเอาใจใส่มากยิ่งขึ้น

7. ความเห็นของผู้บริหารต่อการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล จะมีผลต่อคุณภาพ การสอนระดับประถมศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 16 คน) มีความคิดเห็นว่าคุณภาพ ไม่ลดลง เพราะได้แยกครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษา ออกจากกัน ครู ที่สอนแต่ละระดับสามารถทำงานได้เต็มที่ การเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วยทำให้โรงเรียน มีครูสอนจำนวนเพิ่มขึ้น สื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น เอื้อต่อสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา เพราะบางครั้งทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถใช้สื่อร่วมกันได้ ช่วยให้ครู ปรับปรุงกำหนดเวลาที่สอนให้เหมาะสม

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 2 คน) มีความเห็นว่า การเปิดสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ทำให้คุณภาพระดับประถมศึกษา ลดลง เพราะโรงเรียนมักใช้บุคลากรที่มีคุณภาพสูงไปสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้ครูสอน ระดับประถมศึกษาไม่เพียงพอ มีการะเพิ่มขึ้น ทำงานไม่ทัน นอกจากนี้ครูยังต้องสอนทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้ครูต้องเตรียมการสอนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นมากขึ้น การสอนระดับประถมศึกษาจึงมีคุณภาพลดลง

8. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อผลดีของการเปิดสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จะส่งผลทำให้โรงเรียน บุคลากร งบประมาณ ดีขึ้น ดังนี้

เกี่ยวกับโรงเรียน ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีขึ้นกับโรงเรียน

สังกัดเทศบาล เนื่องจากโรงเรียนแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองของเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ทำให้เด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนมากขึ้น โดยผู้ปกครองไม่ต้องเสียเงิน และโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน ไม่ต้องเสียเงินค่ารถ และยังรู้สึกชื่นชมมากขึ้นเมื่อได้จบการศึกษาแล้วมีงานทำ

บุคลากร ได้แสดงความรู้ความสามารถตรงตามสาขาที่เรียนมา ตรงกับความถนัดให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน ทำให้ครูกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงแก้ไขตนเองได้ มีประสิทธิภาพทางการสอนมากขึ้น

งบประมาณ ได้รับเพิ่มขึ้น และมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสามารถนำไปแก้ไขปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ที่บกพร่องในโรงเรียนได้อีก

9. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เกี่ยวกับ แนวโน้มการขยายโอกาสทางการศึกษาเพิ่ม

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 10 คน) มีความคิดเห็นว่า ไม่ควรเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่ม เพราะนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลส่วนมากอยู่ในตัวเมือง มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่แล้ว นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเรียนระดับประถมศึกษามาแล้ว 6 - 8 ปี ควรได้รับประสบการณ์ใหม่และสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ เพื่อศึกษาทักษะในการแก้ปัญหา และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ให้สอดคล้องกับวัยและประสบการณ์ นอกจากนั้นการเปิดสอนสองระดับค่อนข้างบกพร่องยาก เพราะในโรงเรียนมีนักเรียนต่างวัยอยู่ร่วมกัน และค่านิยมของผู้ปกครองยังนิยมให้บุตรหลานเรียนในโรงเรียนกวดวิชา เนื่องจากมีความพร้อมมากกว่าเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาล

ผู้บริหารโรงเรียน (จำนวน 8 คน) มีความคิดเห็นว่า ควรเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น เพราะ การเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล เรียนฟรีตลอด เป็นการลดค่าใช้จ่ายผู้ปกครองได้มาก คุณภาพการเรียนการสอนมีคุณภาพ เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น จึงมีเงินสนับสนุนจากท้องถิ่นของตนเอง มาสนับสนุนการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เพื่อลดภาระเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลของตนเอง นอกจากนั้นยังสะดวกในการเดินทางของนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้บ้านเป็นการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสโดยเฉพา

ตอนที่ 5.2 ผลการสัมภาษณ์ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล จากจำนวน 36 คน

1. ความคิดเห็นของครูต่อการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ครู (จำนวน 16 คน) มีความเห็นว่า ประสบผลสำเร็จพอสมควร เพราะถือว่าโรงเรียนสังกัดเทศบาล ยังใหม่ต่อการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง โดยได้รับคำแนะนำจากโรงเรียนที่เลี้ยง

ครู (จำนวน 13 คน) มีความเห็นว่า ประสบผลสำเร็จมาก เพราะโครงการนี้ได้ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสให้มีการศึกษาสูงขึ้น โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งยังมีทุนการศึกษาให้จำนวนมาก

ครู (จำนวน 7 คน) มีความเห็นว่า การเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจาก การประชาสัมพันธ์ยังไม่มี ้วยเด็กที่มีสติปัญญาพอถึงสติปัญญาค่อนข้างต่ำ จึงทำให้การเรียนการสอนต้องประสบปัญหาสำหรับครูที่สอน และบุคลากรที่สอนยังไม่ตรงกับสาขาวิชาเอก นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องสถานที่ที่ใช้สอน ซึ่งไม่เพียงพอ

2. ความพึงพอใจของครูต่อการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ครู (จำนวน 22 คน) มีความพึงพอใจมากที่ได้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล เพราะได้สอนตรงตามสาขาวิชาที่ได้เรียนมา และตรงตามความถนัด นอกจากนี้ครูยังมีการพัฒนาตนเองมากขึ้น

ครู (จำนวน 14 คน) ไม่พึงพอใจที่สอนในระดับนี้ เพราะได้สอนในวิชาที่ไม่ถนัด

สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการสอนระดับนี้ คือ

ครู (จำนวน 34 คน) เห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการสอนระดับนี้ คือ นักเรียนเป็นเด็กที่มีปัญหาครอบครัว เป็นเด็กด้อยโอกาส และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีสติปัญญาไม่ดี เนื่องจากเด็กที่มีสติปัญญาดีมักสอบเข้าเรียนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา

ครู (จำนวน 27 คน) เห็นว่า โรงเรียนสังกัดเทศบาล ยังไม่มี
ความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เช่น บุคลากร สื่อการสอน

ครู (จำนวน 25 คน) เห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรค คือ
ครูต้องสอนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ทำให้ต้องเตรียมการสอนมาก

ครู (จำนวน 21 คน) เห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรค คือ
นักเรียนในห้องเรียนมาก ทำให้ห้องเรียนคับแคบ เพราะขนาดของห้องเป็นขนาดของระดับ
ประถมศึกษา

ครู (จำนวน 18 คน) เห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรค คือ
ขาดบุคลากรที่ตรงสาขาวิชาที่ต้องการทำให้ครูต้องรับภาระสอนวิชาที่ไม่ถนัด

3. ความต้องการความช่วยเหลือ

ครู (จำนวน 22 คน) ต้องการความช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์
สื่อการเรียนการสอน

ครู (จำนวน 18 คน) ต้องการบุคลากรที่สอนตรงตามสาขาที่
ต้องการ

ครู (จำนวน 16 คน) ต้องการอาคารสถานที่ห้องเรียนที่เพียงพอ
ตลอดจนห้องปฏิบัติการ

ครู (จำนวน 11 คน) ต้องการเข้ารับการอบรม

ครู (จำนวน 6 คน) ต้องการอาจารย์สอนประจำ ไม่ใช่อัตราจ้าง

4. แนวโน้มความต้องการในการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ครู (จำนวน 25 คน) เห็นว่า ควรเปิดสอนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นเพิ่ม เพราะเมื่อมีความพร้อม (ด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สื่อการสอน)
เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และลดค่าใช้จ่ายในการศึกษา
เล่าเรียนให้กับเด็กยากจน

ครู (จำนวน 11 คน) เห็นว่า ไม่ควรเปิดสอนระดับมัธยมศึกษา
เพิ่ม เนื่องจากการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานหลายโรงเรียน ในสังกัดเทศบาล
เดียวกันจะจัดงบประมาณได้ไม่ทั่วถึง และนักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีสติปัญญาค่อนข้างอ่อน
เป็นการเพิ่มภาระให้กับครู

ข้อเสนอแนะ

ในแต่ละเทศบาลควรมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ชั้นพื้นฐานเพียงโรงเรียนเดียว โดยแยกเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วน ๆ ไม่ปนกับประถมศึกษา
จะมีคุณภาพในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาดีขึ้น

5. โรงเรียนสังกัดเทศบาลที่เปิดสอนทั้งสองระดับ คือ ระดับประถม
ศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประสิทธิภาพ ของการเรียนการสอนจะดีขึ้นหรือคุณภาพลดลง

ครู (จำนวน 24 คน) มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการเรียน
การสอนไม่ลดลง เนื่องจากได้จัดแบ่งงานความรับผิดชอบทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
นอกจากนั้นการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ยังช่วยให้มีงบประมาณเพิ่มขึ้น สื่อการสอนเพิ่ม
อาคารสถานที่ ตลอดจนบุคลากรเพิ่มตามไปด้วย

ครู (จำนวน 12 คน) มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพของการเรียน
การสอนย่อมลดลง เนื่องจากครูมีงานเพิ่มขึ้น เพราะครูส่วนใหญ่ต้องสอนทั้งสองระดับต้องเตรียม
การสอนมาก และการจัดช่วงเวลาสอนต่างกัน ทั้ง 2 ระดับ ทำให้บางครั้งต้องลี้ภัยนักเรียน
ในท้ายชั่วโมงเพื่อสอนอีกระดับหนึ่งให้ทัน

6. การะการงานของครูในการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ครู (จำนวน 30 คน) มีความเห็นว่า การเปิดสอนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นในโรงเรียน สังกัดเทศบาล ทำให้ครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น เพราะต้องจัดกิจกรรม
มากขึ้น เตรียมการสอนเพิ่มมากขึ้น ครูต้องให้การเอาใจใส่นักเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาอยู่ระหว่างวัยรุ่น

ครู (จำนวน 16 คน) มีความเห็นว่า การะการงานยังคงเท่าเดิม
เพราะงานที่ทำแยกระหว่างชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ส่วนสนับสนุนช่วยเหลือ ได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานในสังกัดทุกครั้ง แต่ยังไม่ทันกำหนดเวลาที่ต้องการใช้และยังไม่เพียงพอ เช่นบุคลากรที่สอนตรงตามสาขาวิชาเอก

7. การติดตาม กำกับ ตรวจสอบผลเมื่อเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ครู (จำนวน 30 คน) ตอบว่า มีการติดตาม กำกับ ตรวจสอบผล โดยการทำแบบประเมิน แล้วปรับปรุงแก้ไข ทำแฟ้มสรุปผล

ครู (จำนวน 6 คน) ตอบว่า ยังไม่มีการติดตามกำกับตรวจสอบผล เพราะโรงเรียนเพิ่งเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานเป็นปีแรก

8. ระบบการนิเทศการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา กับการนิเทศการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ครู (จำนวน 28 คน) มีความคิดเห็นที่ แตกต่างกัน เพราะระดับประถมศึกษาได้รับการนิเทศมากกว่า เพราะมีการจัดระบบการนิเทศมานาน ทุกคนรู้หน้าที่ มีการปรึกษาหารือในกลุ่ม มีหัวหน้าวิชาการ ทั้งวิชาการโรงเรียน และวิชาการระดับเทศบาล ระดับมัธยมศึกษา มีหัวหน้าหมวดวิชาได้มีการปรึกษาร่วมกันเฉพาะในกลุ่มกับหัวหน้าหมวดวิชาและครู หัวหน้าวิชาการมัธยม

ครู (จำนวน 8 คน) เห็นว่า ไม่แตกต่างกัน ใช้การนิเทศภายในโรงเรียนเหมือนกัน

9. ชุมและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ครู (จำนวน 32 คน) ตอบว่า ได้รับชมและกำลังใจจากพอสมควร เพราะผู้บริหารต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพราะขยายโอกาสทางการศึกษา ยังมีสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุเป้าหมายอีกมาก มีการมอบหมายงาน ติดตามงาน ให้กำลังใจ

ครู (จำนวน 4 คน) ตอบว่า ได้รับชมและกำลังใจน้อย เพราะผู้บริหารยังไม่เข้าใจการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นดีพอ ผู้บริหารยังไม่แยกงานมัธยมออกจากงานระดับประถมศึกษา ไม่ดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร

ความคิดเห็นของครูต่อการเปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ครู (จำนวน 11 คน) มีความเห็นว่า ควรเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการช่วยนักเรียนสังกัดเทศบาลที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา เพราะเด็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจน

ครู (จำนวน 9 คน) เห็นว่า ควรเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดเทศบาล แต่ควรเปิดสังกัดเทศบาลละ 1 โรงเรียน และเปิดสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาไม่ปนกับระดับประถมศึกษา เพราะสะดวกต่อการจัดสรรงบประมาณ และสะดวกต่อการบริหารงานในโรงเรียน

ครู (จำนวน 10 คน) เห็นว่า ควรเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อโรงเรียนพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร

ครู (จำนวน 6 คน) เห็นว่า ไม่ควรเปิดขยายระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากจนเกินไป เพราะต้องใช้งบประมาณมากในทุก ๆ ด้าน ควรปรับปรุงระดับประถมศึกษาให้ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6 ผลการสังเกตการสอนของครู

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (N=36)	ร้อยละ
<u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u>		
การจัดกิจกรรมหน้าเข้าสู่บทเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และพร้อมที่จะเรียน	33	91.66
ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนการสอน	27	75.00
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง	25	69.44
ครูอธิบาย แนวความคิดในบทเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สอิด ใช้สิ่งต่าง ๆ ประกอบการสอนให้ แบบฝึกหัด	28	77.77
การทำรายงาน	20	55.55
การสอนแบบบรรยาย	27	75.00
การตั้งคำถาม	27	75.00
การฝึกฝน	24	66.66
การทบทวน	24	66.66
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	14	38.88
การอภิปราย	20	55.55
การทดลอง	12	33.33

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำนวนตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=36)	ร้อยละ
การใช้เกม	15	41.66
การแสดงบทบาทสมมติ	12	33.33
การค้นคว้าด้วยตนเอง	19	52.77
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเห็นทักษะ กระบวนการ	13	36.11
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม	15	41.66
ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มในการกำหนดเป้าหมายของ งานและลำดับขั้นตอนการทำงาน	18	50.00
ชี้แนะให้ผู้เรียนแบ่งงานตามความสามารถของแต่ละ คนโดยความเห็นชอบของกลุ่ม	17	47.22
ติดตามดูแลให้ผู้เรียนปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วย ความรับผิดชอบ	23	63.88
แนะนำให้ผู้เรียนรับฟังการชี้แนะและวิจารณ์จากผู้อื่น เพื่อปรับปรุงงาน	18	50.00
จัดให้มีการสรุปหรือรายงานผลหลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาใน ชั่วโมงแล้ว	18	50.00

จากตารางที่ 21 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีครูร้อยละ 91.66
จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียน ร้อยละ 75.00
ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนการสอน ร้อยละ 36.11 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเพิ่ม
ทักษะกระบวนการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

รายการ	จำนวน (N=36)	ร้อยละ
<u>การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน</u>		
รักษาห้องเรียนให้สะอาด และเป็นระเบียบ	33	91.66
จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมหรือวิธีสอนต่าง ๆ	29	80.55
การจัดและตกแต่งห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน	27	75.00
มีการจัดอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสื่อที่จะส่งเสริมการเรียน		
การสอน	28	77.77
จัดให้มีมุมวิชาการ เช่น มุมหนังสือ มุมศิลปะ		
มุมวิทยาศาสตร์	11	30.55
ลักษณะการจัดที่นั่งนักเรียนเอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรมของ		
นักเรียน	27	75.00
ห้องเรียนมีแผ่นป้ายนิเทศ และจัดตกแต่งตามเหตุการณ์		
ปัจจุบัน	28	77.77
จัดหนังสือสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนไว้บน		
ห้องเรียน	12	33.33
จัดให้มีมุมแสดงผลงานของนักเรียนในชั้นเรียน เช่น		
งานศิลปะต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการตกแต่งห้องเรียนให้สวยงาม		
และน่าสนใจ	14	38.88

จากตารางที่ 22 พบว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนมีครู ร้อยละ 91.66
รักษาห้องเรียนให้สะอาดและเป็นระเบียบ ร้อยละ 80.55 จัดสภาพห้องเรียนที่เหมาะสม กับ
กิจกรรมหรือวิธีสอนต่าง ๆ ร้อยละ 30.55 จัดให้มีมุมวิชาการ เช่น มุมหนังสือ มุมศิลปะ และ
มุมวิทยาศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้สื่อการสอน

รายการ	จำนวน (N=36)	ร้อยละ
<u>การใช้สื่อการสอน</u>		
ใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหา	27	75.00
สื่อที่ใช้กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	24	66.66
ใช้สื่อการสอนที่ครูผลิตขึ้น	20	55.55
ใช้สื่อการสอนประเภทของจริงหรือของจำลอง	21	58.33
ใช้สื่อการสอนสำเร็จรูป	19	52.77
ใช้สื่อการสอนประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง	17	47.22
ใช้สื่อประเภทตำรา หรือเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการ การเรียน	32	88.88
นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครู	28	77.77

จากตารางที่ 23 พบว่า การใช้สื่อการสอนมีครู ร้อยละ 88.88 ใช้สื่อประเภทตำราหรือเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียน ร้อยละ 77.77 นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และร้อยละ 47.22 ใช้สื่อการสอนประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง

ตารางที่ 24 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการวัดและประเมินผล

รายการ	จำนวน (N=36)	ร้อยละ
<u>การวัดและประเมิน</u>		
ทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมก่อนที่จะเริ่มต้นชั้นบทเรียนใหม่	23	63.88
บอกวิธีการวัด และประเมินผลตลอดจนเกณฑ์การผ่าน		
จุดประสงค์ในวิชาที่สอนให้นักเรียนทราบ	26	72.22
มีการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างสอน เช่น การทดสอบปากเปล่า ชักถาม นักเรียนในขณะสอนเพื่อวัด ความเข้าใจ		
มอบหมาย การที่ครูให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ แล้วตรวจผลงาน	34	94.44
ใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนหลาย ๆ วิธีการ เช่น	23	63.88
(1) แบบทดสอบ	22	61.11
(2) สังเกต	31	86.11
(3) สัมภาษณ์	15	41.66
(4) แบบสอบถามและแบบสำรวจต่าง ๆ	10	27.77
(5) ตรวจผลงานนักเรียนจากแบบฝึกหัด	32	88.88
(6) ทดสอบย่อย ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังสอนตอนท้ายชั่วโมง	24	66.66
(7) วัดและประเมินผลการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	26	72.22
(8) ครูติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือ	30	83.33
(9) มีการประเมินผลการเรียนรู้ หลังจากจบบทเรียน	27	75.00
(10) บันทึกสรุปการสอนเพื่อปรับปรุงตนเองและการเรียนการสอน	16	44.44

จากตารางที่ 24 พบว่า การวัดและประเมินผลมีครู ร้อยละ 94.44 มีการ
ประเมินผลระหว่างสอน เช่น การทดสอบปากเปล่า ชักถาม นักเรียนขณะสอนเพื่อวัดความเข้าใจ
ในบทเรียน ร้อยละ 72.22 บอกวิธีการวัด และประเมินผล ตลอดจนเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ในวิชา
ที่สอนให้นักเรียนทราบ ร้อยละ 63.88 ทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมก่อนที่จะเริ่มต้นชั้นบทเรียนใหม่และ
ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีการ ได้แก่ ตรวจผลงานนักเรียนจากแบบฝึกหัด
สังเกต และครูติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย